

ГОЛОС ДЯКІВ

Незалежний, аполітичний, безпартійний,
становий часопис.

Виходить 1 і 15. кожного місяця.

Адреса Редакції й Адміністрації: Коломия, вул. Мікшевича ч. 51.

ЦНИ ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторона 90 зл., половина 45 зл., $\frac{1}{4}$ стор 30 зл., $\frac{1}{8}$ стор 15 зл., $\frac{1}{16}$ стор 8 зл., $\frac{1}{32}$ стор 4 зл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: За одно слово або його місце 10 сот.

Постійні оголошення мають 20% знижки а оголошення для дяків-пренумераторів 50%.

ОГОЛОШЕННЯ приймається тільки за попереднім надісланням належитості або принайменше зачету. Анонімних дописів не приймається.

Рукописів не звертається.

Передплата:

В краю чвертьрічно . . . 1.25 зл.
За границею річно . . . $1\frac{1}{2}$ долляра
або їх вартість в иншій валюті.

Чекове conto П. К. О. в Варшаві
ч. 152.951.

Ціна одного примірника

40 сот.

Остання відозва до Впп. довжників.

Взивається останний раз всіх тих Впп. Пренумераторів, які до нині не вирівнали ще належитості за Шематизм Дяків на 1925 та передплати за „Голос Дяків“ за I. і II. квартали с. р., щоб зробили се до 3 (трьох) днів після одержання сего числа, бо в противному випадку передасться їх через нашого синдика (адвоката) на судову дорогу.

Що Впп. довжники будуть мусіли через те платити майже в двоє більші кошта, як виносить сам довг, то вина за се спаде не нашу Редакцію, але на довжників самих.

Редакція й Адміністрація „Голосу Дяків“.

Загальний Звичайний Конгрес Дяків в Перемишлі

і глупі фрази про безбожність.

Епархіяльний Збір Дяків в Перемишлі відбувся дня 29. жовтня с. р. при участі около 120 дяків.

Предсід. Збору вибрано Всесвітл. о. пралата Мриця. Так, як на дневному порядку, крім вибору делегатів до Варшави відбувся м. и. й вибір нових члелів до Виділу Т-ва „В. П. Д.“ В склад нового Виділу м. и. ввійшов також і Вп. Андрій Хома, дяк і дяківськ. делегат з Ліска, котрого темні духи в президії Збору старалися за всяку ціну не допустити до його вибору, але — рішучий і протестуючий проти самоволі темних духів — голос всіх дяків Збору, приневолив сих темних духів поставити Вп. Андрія Хому, на другому місці в числі сімох членів Виділу.

Зараз після сего, приступлено до вибору 2 делегатів до Варшави, та вибрано одноголосно висше названого Вп. Андрія Хому, і більшістю голосів від Вп. Івана Майби, дяка й дяківськ. делег. в Ярославі — Вп. Миколу Цьороха.

Хотяй невелике число учасників прибуло, то бодрий їх настрій свідчив, що дяки аж надто свідомі своєї задачі, яку вони в теперішній важній — для дяків — добі, мають виконати. А доказом сего, був одноголосний вибір свого одногодумця Вп. А. Хоми в склад Виділу Т-ва „В. П. Д.“ і в склад делегації до Варшави а надто виделегованне його в депутації трех до Преосвященного, щоб там вірно передати всі жадання дяків на сему Зборі. Але на превеликий жаль, мовляв по причині недуги, Преосвящений депутації не прийняв. Заступник Преосвящ. Всеч. о. архипрезвитер Лакота, обітцяв всі жадання депутації вірно передати їх Преосвященству й поперти їх всім своїм авторитетом. А жадання були слідуєчі: Виготовити при співучасті дяків для дяків службову прагматику, і

змінити в ній уступ про винагородження за церковні треби з 20% на 33%. Припоручити підвладному духовенству, зараз відступити дякам поки-що (до законного вирішення) по кілька моргів ерекц. поля і заборонити тому ж духовенству, з проповідниці прилюдно виступати проти дяків і їх органу „Голосу Дяків“, а надто, щоб спори між дяками а священниками порішувати при співучасті дяківського делегата в дотичного декана.

Річну членську вкладку встановлено на 6 зол. а вписове на 1 зл. з важністю від 1. січня 1926 року.

При самому кінці п. Микола Цьорох виступив ще з запитом: котрий часопис мавби бути офіціальним органом дяків, чи „Голос Дяків“ чи „Дяк. Відомості“, пояснюючи при тім, що по його думці таким органом повинен бути сей другий часопис.

Зараз по нім забирали голоси два уніформісти з львівської архієпископії, а саме: пп. Ігнат Криштальський зі Львова і Йосиф Кушнір зі Щирця, які силувалися доказати антирелігійність „Голосу Дяків“ а непомилність і непорочність „Дяківськ. Відомостей“.

Серед сего всего наступило серед дяків сильне зворушення. Здавалося, що туйтуй десь грім лусне й своєю силою проочистить і відсвіжить тяжку атмосферу, яку викликали львівські агітатори з під знамени „Дяк. Відом.“.

Серед такої бурі прийшов до слова Вп. Андрій Хома, й рішучо запротестував проти тенденційного вмовлювання в дяків неіснуючої антирелігійности „Гол. Дяків“. Вп. Бесідник доказав м. и. ясно, як два а два є чотири, що наколи виносить на денне світло кривди, які духовенство (з дуже малими виїмками) робить дякам, то се ще не є безбожність і виступ проти релігії, бо

духовенство не є те саме, що релігія. Наколи дяки, розпочали борбу проти частини духовенства, яка їх визискує й переслідує, то тим самим вони скріплюють християнську релігію, бо виступають проти кривд, яких християнська віра й релігія не навидить і вважає навіть великим гріхом. Шановн. Бесідник доказував, що та частина духовенства, яка є проти дяків, є часто також і причиною ріжних сект, які тепер у нас так дуже поширюються. Що дяки при помочи „Голосу Дяків“ ведуть клясову борбу за кусок їм належного хліба та проти своїх гнобителів, і що їм того ніхто не сміє заборонити і не заборонить.

Всі дяки Збору надгородили Вельмишановн. Бесідника бурними оплесками, що й явилось побідною піснею для правильної й чистої идеології, яку проповідує наш дорогий орган „Голос Дяків“.

Ввиду такого обороту діл, внесок про офіціальність „Дяк. Від.“ сумно провалився з додатком свідомого й досвідченого дяка-громадянина Вп. Івана Майби, що ми дяки не діти, щоби нам хтось мав право забороняти читати наш орган „Голос Дяків“, або приказувати нам, яку газету маємо читати.

При кінці в честь сідоглавих дяківськ. Батьків, які непокидають фронту борців, але мимо своєї старечої немочи кріпко борються за загальну дяків. справу, відспівано дружно „Многая літа“ й закінчено сим конгресні дяківські наради.

Х а й.

Від Редакції.

Ті Впп. Делегати, які до тепер не прислали ще дат і задатків до Великого Шематизму Дяків на 1926 від всіх дяків своїх деканатів, нехай зроблять се як найскорше, щоб не припинювати вже розпочатої великої праці над приготуванням шематизму до друку.

Під увагу Впп. Дякам, вибраним на делегатів до Варшави.

Головною метою дяківської делегації в Варшаві є постаратись у відповідних чинників о те, щоб в дотичному земельному законі чи в його виконавчому розпорядку була виразна згадка про дяків грек. кат. обряду а надто, щоби польський уряд не відмовив негайно видати відповідний розпорядок, приказуючий духовенству зараз, провізорично відділити дякам законом призначену скількість ерекцій ґрунту під осінні засіви. Се все належить умотивувати крайною, матеральною нуждою дяківського стану. Дуже важною обставиною є також і те, щоб всі члени делегації, а ніколи лише її провідники, або десь хтось з членів, були присутні й брали активну участь в дотичних авдієнціях, бо на Вас, Впп. Дяки-Делегати тяжить тепер така велика відповідальність перед загалом дяків і їх наслідниками, що Ви й не всі може се собі уявляєте. Редакція бажає Вам там з цілого серця, як найкрасших успіхів для загального добра дяківського стану.

Щоб збагатити пам'ять та дяківський музей теперішньої рішучої борби за красшу долю дяківського стану, Делегація в повному своєму складі мусить зробити там спільну фотографічну знимку та переслати її до нашої редакції в цілі поміщення її в часописі.

Редакція.

Ті Впп. Дяки, які не мають власної хати мають се до кінця сего року подати до відома нашої Редакції.

Редакція.

ФЕЙЛЕТОН.

В. Дячок.

Колись а нині.

(Розвідка до Історії Українських Дяків).

З заведенням християнської віри за часів Володимира Великого почав священний а з ним в парі й дяківський стан, відігравати значну роль в культурно-просвітній праці нашого народу. Володимир Великий спровадив грецьк. священників а з ними мабуть і дяків, без яких Богослуження не могло відправлятися. Отже без сумніву першими дяками на Україні були Греки. Літописець згадує, що Володимир Великий приказав був боярам та богатим родинам віддавати синів на науку. Учителями по тодішньому звичаю були священники та не рідко заступали їх і дяки.

Син Володимира Великого, Ярослав Мудрий спровадив з Греції співаків а ті завели церковний, хоральний спів. Ярослав Мудрий заложив в Новгороді школу (на 300 учеників) і там священники та бояри мали учити своїх дітей. З тої школи виходили священники та дяки в такій скількості, що від того часу вже непотрібно було спроваджувати їх з чужини.

Князі та бояри були ревними християнами. Любувалися церковним співом і училися залюбки його від перших дяків. Зідношення князів та бояр до дяків було дуже гарне. Дяки поруч з священниками бували на княжих вічах, а в церкві були учителями співу та обряду, не тільки бояр але і цілого народу.

Під проводом наших князів сходила зоря просвіти та розганяла тьму. А до загального поступу культури, просвіти й науки причинювалися дяки в великій мірі. Вони бо від найдавніших часів аж до тепер все відігравали важну роль по-

Перше ювілейне свято в історії галицьких дяків.

Дня 10. падолиста с. р. обходив Вп. Нестор Волчук, дяк і був. відповідальний редактор „Голосу Дяків“ в Коломиї 57 літний ювілей своєї незвідної дяківської служби.

О 9. год. рано розпочалося торжество Благотарстенною Службою Божою, яку відправив місцевий парох і декан коломийського деканату Впр. о. Олександр Русин, а яку відспівали прибувші на торжество дяки.

Ювілят Нестор Волчук.

Після Служби Божої, на якій, крім дяків, було також багато місцевих парохіян, Впр. о. декан мав промову, в якій між ин. дуже гарно зясував також вагу й значіння такого торжества-ювілею для загального добра дяківського стану.

Одні з гостей зложили Шановному Ювілятові щирі привіти таки зараз в церкві, а другі удалися до в тій цілі гарно удекорованої сали Т-ва „Просвіти“, де після зложення щирих привітів відчитано Вп. Ювілятові кількадесят телеграм і листів з гарними вітаннями від деканатів всіх трьох дієцезій, та від поодиноких дяків, як: Впп. Йосифа Гуменюка з Лисця-Міста, Петра Шитинського з Довжнева, Гарасима Тимчука з Старих Кутів та від других многих дяків, як також і від своїх знайомих та приятелів.

Після сего всего відбулася спільна фотографія, та прийняте гостий в домі Вп. Ювілята, який дуже радувався тим, що його товариші, знакоми та приятелі про него не забули та своєю присутністю його ювілей звеличали.

Шановний Ювілят, який прибув на світ 19. лютого 1853. р. в Золотому Більчу, де як 15 літний молодець обняв першу дяківську посаду, перебув, головно в перших кільканадцяти роках своєї

дяківської служби, не мало шикан і переслідувань зі сторони своїх парохів. Він, шукаючи за дяківською правдою, був приневолений в тому часі майже що року оглядатися за все то снжою посадою, й так в відповідно короткому часі перебув він аж на 7 посадах.

В 1881 році обняв Шановний Ювілят дяківську посаду в Коломиї, де й до нині, як прикладний дяк виконує чесно й сумлінно свої обовязки, та є вдоволений зі Свого життя, до чого причинюються в першій мірі його Дорога подруга, що числить вже нині 70 ліг життя і тішиться ще повним здоров'ям, та діти, з котрих один син є нині парохом а донька є замужана за шкільним інспектором.

Наколи в Коломиї зорганізувався турток ідейних людей під проводом енергійного організатора Вп. Івана Волошина, головного й відповідального редактора нашого, одинокого незалежного органу „Голосу Дяків“, Шановний Ювілят, мимо Свого пізнього віку та мимо своєї вже старечої немочи, перший став в ряди теперішніх борців за красшу долю дяківського стану.

Тому то йому, як одному з поміж многих ще дяківських Батьків — припало відсвяткувати перший ювілей дяківської служби.

Присутний.

Впп. дяківські Батьки-Ювіляти.

Пригадується всім Впп. Дякам, низше згаданих деканатів, щоб негайно заснували в себе Ювілейні Комітети, а ті щоб як в найкоротшому часі поробили потрібні заходи до відсвяткування ювілеїв слідуючих, дотепер тут зголошених Впп. дяківських Батьків: 1) Дорончука Семена в Журавні, дек. Журавно; 2) Киряна Петра в Переволоці, дек. Буск; 3) Вислоцького Якова в Гладиніві, дек. Горлиці; 4) Кобринського Василя в Голім Равськім, дек. Рава Руска; 5) Сяновського Стефана в Сновидові, дек. Бучач; 6) Штохмала Миколи в Петричах, дек. Олеско; 7) Голови Олександра в Липі, дек. Бірча; 8) Малика Михайла в Куропатниках, дек. Бурштин; 9) Хаджия Тимотея в Сорочку, дек. Скалат; 10) Матвійцева Петра в Овирній, дек. Озірна; 11) Купецького Івана в Турині, дек. Жевква; 12) Цапівича Івана в Велдіжці, дек. Долина; 13) Погрибенка Івана в Рибні, дек. Косів. Як належить відсвяткувати такий Ювілей є подано в першій статті 19. ч. „Голосу Дяків“ а крім сего також в 13, 16, 17. числах сего часопису.

Редакція.

Присилайте належитість за надзвичайне (8.) число!

середників між найменше свідомим елементом а духовенством.

Тодішнє духовенство, яке рекрутовалося почасти й з дяків, відзначалося бистрістю і спокоєм ума, великою повагою а передовсім набожністю. Були то люди на тодішний час досить образовані та займалися в вільних хвилях переписуванням та перекладанням книг. Переписувано ті книги, що прийшли з Болгарії а перекладуваноті, що були з Греції. Таке переписування чи перекладання книг вимагало багато часу й грошей. Звичайно переписуванням займалися монахи по монастирях. Нераз цілими літами писано одну книжку... Були то найгарніші часи для нашої церкви і для наших дяків...

Та на жаль, з упадком Київ, зруйнованого Москвинами 1169 р. культурно-просвітний розвиток на Україні на деякий час припинився... Коли в часі княжих усобиць (спорів), наступили напади диких орд (Печенігів, Турків, Половців, пізніше Татар), коли „витоптала орда кінями маленькі діги“ а „великих забрала... під хана пігнала“, — тоді то упала слава українського народу, упала церква — зруйнована наїздником, а єї вірні слуги гинули від меча або гнили по тюремних казематах.

В слід за тим, вороги самостійного розвитку українського народу вводили між ним незгоду та сварню а церкву старалися всіма способами знищити. Вельможі та бояри відреклися єї. Духовенство було страшно понижене... Одні дяки, хоч як їх здесятковало лихоліття, лишилися вірними силами своєї твердині церкви. Бо в нашому народі, закріпощеному своїми й чужими, містилася животворна сила, яка зберегла його від повної заглади. Наш нарід, хоч всі його опустили, хоч всі цуралися того темного, закріпощеного мужика, хоч кнут і нагайка відбирали не тільки охоту до духовного розвитку але й до життя — заховав у своїм серці віру в Бога і та віра виратувала його

від неминучої завади. „Бо нарід тільки тоді можна знищити, коли вже зруйновані його боги, себто його моральні ідеали, його найкрасші почування...“)

Підчас панцизняно-оріпацького лихоліття не тільки, що не упало значіння дяків, але ще й піднеслося. В селі, між закріпощеним народом під кнутом та нагайкою, хто перебував?... Хто ніс моральну поміч своїм братам?... Хто учив молитися молодіж, що зросла під нагайкою?... І коли тоді нарід не зробив нічого такого, щоби суперечило його честі, хто був його провідником?... І коли хто забажав пізнати світло науки то до кого удавався?... Часом до священника, але майже все до дяка, бо він був йому найближшим... Одні дяки були тоді сівачами зєрла науки і хоронителями цілости обряду. Бо в тім часі, як сказано, занепад нашого священства був великий... Дійшло до того, що священники, як вже повисше згадано, рекрутовалися з дяків... Вишколений в своїм званні, моральний дяк виходив звичайно на священника. Таких примірних дяків брав єпископ до себе на науку й практику а за якийсь час висвячував... Бачимо зі сказаного, як велику роль відіграли дяки в той час, коли здавалось нічо нас не спасе перед неминучою загладою.

Коли овісла, австрійським урядом видано розпорядок, що священники мусять кінчити середні школи й богословський факультет, то значіння дяків однаково не упало. Такі священники виучувались чужої мови, всього що було потрібне або й ні та — не уміли лише того, що може було й найважніше тоді для священника, се є церковно-слов'янської мови.

Кандидати на священників удавалися до дяків, а ті їх учили грамоти, церковного співу та уставу.

*) Тальмуд.

Самогубство.

(З кругів духовенства).

Українське духовенство це мабуть одинока у нас верства досі ще незорганізована. Навіть таке оспале донедавна селянство береться тепер до своєї станової організації. Одні тільки священники ходять і даліше одинцем.

Серед теперішніх політичних і церковних відносин організація українського духовенства більша кінцева, як колинебудь. А почуття солідарності між священниками тепер якраз далеко менше, як бувало давніше. Чому воно так — про це можна багато говорити, але фактом є, що до нас міг би сьогодні з більшим правом поставити запит пок. о. Д. Танякевич: „Де є руський клир?“

Перед роком мали ми своє „Товариство св. ап. Павла“. Політичні влади розв'язали нам його, мовляв, за переступлення статутів. На місце розв'язаного товариства повинні ми були до кількох тижнів постаратися про нове товариство, та минуло щось сім чи вісім місяців, а такого товариства нема. І ніхто цим не журиться, нікого це не болить, все наче в порядку. Здається, що ні один священник із провінції навіть не був настільки цікавий, щоби спитати відповідальних людей у Львові, що вони роблять чи думають робити?

На весні ц. р. основано у Львові священничу кооперативу „Власну Допомогу“. Повідомлено про те весь край, писано в нашій пресі, вислано до всіх деканів і до всіх „рухливійших“ священників поклики. А вислід цього? До останніх днів стало членами „Власної Допомоги“ п'ять відсотків наших священників.

А „Власна Допомога“ не дармує. Вона набула й уладила своїм коштом в осередку міста гарний льокаль, зложений з двох кімнат, вона видала досі два шкільні підручники до науки релігії, вона береться до торгівлі світлом, вона розпочинає й іншу роботу. Та що ж? Льокаль кооперативи світить майже пустою, бо львівські священники його бойкотують. Шкільні підручники залягають полиці, бо священники-катехити їх не купують, або не поручають купувати. А передовсім останній підручник о. С. Білецького „Наука віри“ (до третьої класи народних шкіл), заслугоє вповні на те, щоб його до кількох тижнів розхопити. Так гарно виданого підручника, з такими гарними

ілюстраціями, такого дешевого, ми ще досі не мали. А всетаки наші священники ним не зацікавилися...

Ця гнила байдужність, це примітивне нерозуміння ваги станової організації, ця некультурна відсталість від сучасного життя — мусить дуже прикро відбитися на нашій духовності. Ми вже майже зліквідували нашу політичну, просвітну, економічну, загалом всяку громадянську діяльність, ми вже починаємо замикатися в закритості і надслухувати, звідки вітер віє; коли ще до того всього роздробимося на атоми (на дієцезії ми вже й так розбиті), так тоді прийде скоро той час, за яким так тужать наші „приятелі“.

Священик.

Від Редакції. Сю допись передрукували ми з „Діла“ з 14. X. 1925 і підчеркнули в ній деякі місця, для порівняння організаційного руху серед нашого духовенства з одного а між дяками, яких здається, автор даної дописі називає „оспалом до недавня селянством“, з другого боку.

Ми певні, що кожний дяк, який прочитає повисшу допись, мимоволі стане гордим на свій дяківський стан, бо в нему організаційний рух є тепер більше чим 700% живіший від організаційного життя в нашому священничому стані.

Як бачимо в повисшій статті „до останніх днів стало членами „Власної Допомоги“ п'ять відсотків наших священників“, а статистичні дані нашої редакції вказують, що до сеї пори згуртувалося під прапором незалежного органу „Голосу Дяків“ більше чим 70 відсотків наших свідомих дяків. Отже різниця великанська.

Чи ж на таку кольосальну різницю та на такий великанський поступ в організаційному житті і на видобутті зі себе такої кількості творчої сили не мають бути наші дяки горді?

Тепер головним завданням наших дяків є даліше продовжувати розпочате діло з такою силою, з якою воно зачалось, бо інакше можуть они остати на сором на заді тих, які шойно думають тепер організуватися.

Редакція певна, що незадовго всі дяки згуртуються під її прапором, через що організаційна праця серед них піде й даліше вперед такою силою пари як дотепер, і що ніхто їх в ній не випередить, та що скорше, як дехто сподіється, osiągnуть они те, за що тепер так горячо й з такими великими трудами борються.

З того часу походить навіть пісня, зложена мабуть якимось дяком:

„Буб собі Грицько родом з Коломиї,
Учився барзо мудро на філософії.
Пятнацять літ в письмі гмирав
А все по латині гдирав...
А на шіснадцятій —
І перечитати псалтирки не знав...“

За панщини селянин боявся учить сина, щоби мандатор не віддав письменного в рекрути. Звісна річ, що мандатор не терпів грамотних людей а коли не міг таких перетягнути на свою сторону, то старався віддати їх до війська. Через те найбільше в тім часі забракло дяків. В деяких церквах не відправлялося Богослуження після уставу церковного (літія, утрєня) а їх місце замінювала читана Служба Божа. При подаванні деяких св. Тайн, н. пр. содружества, священники обмежувались тільки на читанню молитов. В пам'яті народу слабнув обряд нашої церкви. Нарід ставався байдужним до віри, не слухав своїх пастирів... Вслід за тим упала й жертвенність нашого народу — з тих сіл, де від довшого часу не було дяка, не впливали майже жадні датки на тодішній шкільний фонд. А нині...? Дяків, які ще тут і там були, brano в рекрути і вони були страчені для церкви раз на все. Щоби піднести дяківський стан та охоронити його перед військом а тим самим забезпечити церкву перед моральною загрозою, рішено зробити дяків учителями... Мимоходом зауважу, що по знесенню панщини, становище священників піднеслось а дяки стали учить по народних школах...

Для нас той час буде цікавий тому, що від упадку дяко-учительства ми лишені судбі, а голос наш, се „голос вопіючого в пустині“.

Відповідно до тодішнього політичного шкільного устрою „Politische Schulverfassung“ учитель був вільний від військової служби — отже дяко-учителя не могли брати в рекрути...

Щоби дяки могли бути дійсними учителями засновано в Перемишлі, при єпископській катедрі Інститут для дяко-учителів. Тут мали учитися сини селянські, дяківські та убогих священників. Думка була та, що наколи річно вийде по 10 кандидатів, то за 10 літ шожна мати 100 спосібних і вільних від військової служби дяко-учителів.

Після правительственої статистики було в 1817 році 227 парохіяльних шкіл де вчено системом Бель-Лянкастра (старші ученики помагали учителям). Дяко-учителям мали давати річно по 2—3 гарші збіжжя і т. п. титулом платні.

В тім часі наступає боротьба за викладову мову по школах. Положення було грізне. Поляки всюди представляли нас за „Gente Ruthenus-natione Polonus“ (з роду Русин, але по народності Поляки). Латинське духовенство було тої думки, що асиміляція (зближення, споріднення) Українців з Поляками тоді наступить, коли шезне грецький церковний обряд а парід стане молитися по костелах. Боротьба була зтяжна і оперлася аж в придворній цісарській канцелярії. І впало тоді ось таке важке слово з уст противника: „Українські священники самі-ж в розговорах уживають по мови“... Так воно й було. Ходило о те, щоби нас знищити свого рідного — міняли „а“ і аж чужі мусили вказувати на були засліплені блеском чужої б, бідний і тяжко побитий своїми і чу: свідомість зберегли лише селяни-х недобитки міщан. А з духовенства? священники і дяки. Здається ніхто нікоже, що дяки не були вірними синами свого народу.

Найгірша боротьба за нашу церкву шаліла в перемиській єпархії. Як забороло латинщення наших дітей і вірних зложено згаданий Інститут для дяко-учителів. І тут видержали гідно й мужно, хотая коротко, бо

Допись.

Наша редакція дістала на днях від одного з наших Впп. Співробітників листа, якого уривки з огляду на їх актуальний і цінний зміст подаємо ось тут:

К. . . . я, 22. IX. 1925.

„Вповажаний Пане Редактор

„Голосу Дяків“

в Коломиї.

Тішити мене дуже, що справа поліпшення дяківської долі не стоїть на мертвій точці, але поступає вперед. Але дяки попри свої здобутки нехай не забуваються, нехай все пильно стоять на сторожі своїх прав бо противник їх проворний і хитрий.

Тоді, коли йде боротьба о саме існування, коли не оден дяк переживає холод і голод, заспокоюється голод уніформами для дяків від 50—120 зл.

Священники по більшій часті поступають з дяками так, що одні нібито попирають дяківську справу а інші стоять проти. Через таке поступовання вони держать дяків в „шаху“. Дяки-ж наколи йдуть проти — то не мають стриму, а коли за — то готові за папафію, і по руках вицілювати... Час би покінчити діточу гру. Тому, що велика часть дяків мало очитана й просвітна, треба стреміти до того, щоби дяком міг бути лише той, хто має покінчену що найменше низшу середню школу. Інакше дяки будуть — „хромими від уродження“.

Що до „Голосу Дяків“, то він свою задачу виповнює совістно й чесно. Він свідомий боротьби, яку рішився вести — побажатиб тільки більше предплатників а Вп. Редактори багато сили й енергії.

Наколи будете потребувати, то я можу опісля ще прислати дешо до друку (переважно історичні праці) — в такім випадку прошу мене повідомити.

Остаю з поважанням

В. Будиволя“.

Складайте добровільні датки на фонд своєї рідної незалежної преси.

ше поверх двацять літ.

Надзір над школами в Галичині віддано новій владі у Львові, а саме Краєвій Шкільній Раді, де засідали майже самі Поляки. Вона зреорганізувала всі народні школи. Дяко-учителі мусили тепер зрезигнувати, або з дяківства або з учительства. Від того часу не стало дяко-учителів, бо одні зістали тільки дяками, а другі тільки учителями.

Нині не всі здають собі справу з того, як велику шкоду нанесено нам через те, під обрядово-національним оглядом. Правда, недомиги були часами великі, але деж їх не буває? Обставини склалися так, що дяки були полишені через довгий час поганій судбі, яка на кожному кроці нищила і так незабезпечену їх егзистенцію, а коли робилися заходи, щоби знищити нашу церкву, „ство й націю, то і дякам, тим піо жалувано перепон та шиканщеники, піднявшись зі над дяками, не ж дарем. Так

Почтову нажитість оплачено гуртом.

Надзвичайне число.

Ч. 14.

Коломия, понеділок 5. жовтня 1925.

Рік I.

ГОЛОС ДЯКІВ

Незалежний, аполітичний, безпартійний,
становий часопис.

Виходить 1 і 15. кожного місяця.

Адреса Редакції й Адміністрації: Коломия, Міцкевича 51.

Ціни оголошень.

Ціна одного
примірника 20 сот.

Дяки станиславівської Епархії, позір!

Дня 13. жовтня 1925 р о 8. год. рано відбудеться Збір Дяків станиславівської Епархії в Станиславові в справі вибору делегата до Варшави, про що було вже сказано в нашому часописі „Голос Дяків“ ч. 13.

Збір розпочнеться відправленням Служби Божої в катедральній церкві.

Тому, що справа важна кождий дяк повинен взяти участь в сему зборі та зложити там по 1 зл. на кошта подорожі до Варшави.

За Виділ Т ва „В. П. Д.“
Гарасимович Стефан
катедральний дяк.

Видає Видавництво „Запорожець“ в Коломий.

За Редакцію відповідає Іван Волошин.
З друкарні Вільгельма Бравнера в Коломий.

Надіслане.

Довжнів, 16. 10. 1925.

Високоповажана Редакція
час. „Голос Дяків“

в Коломий.

Підписаний складає найщирішу подяку за ласкаві труди в редагуванні нашого станового, незалежного часопису „Гол. Дяків“, котрий пробудив всіх дяків зі сну до творчості, до пізнання себе і т. п. та закріпив всіх до великої, сильної, ідейної організації.

Рівночасно складаю найщирішу подяку за зложення й видання нашого Першого Шематизму Дяків на 1925 рік.

На жаль мушу тут висказати слова гіркої правди, себто нашого недбальства й нашої байдужності, що бачимо дуже добре в Шематизмі: Нема деканату (з винятком галицького), щоби не було порожніх місць (—) коло парохій. А деж ті дяки? Чи може сі парохії без дяків? Тут ми дяки видимо своє недбальство і свою байдужність. Ту вже не можемо вини спихати на священників! Чи може числитись з такими дяками духовенство? — Думаю, що такою байдужністю робимо собі шкоду а навіть приносимо встид і сором дяківському станову.

Надіюсь, що висилка дат на слідуєчий Шематизм піде вже иншим шляхом, що дяки вже не дозволять на це, щоби місце дяка було в шематизмі порожнє!

Найщиріше Спасибіг складаю й желяю щастя та сили в дальшій праці над дяківською пресою й її виданнями.

З високим поважанням
Петро Щитинський.

До Впп. Дяків скальського й гусятинського деканатів.

Низше підписаний Комітет звиває всіх тих Впп. Дяків згаданих декан., які до нині не зложили ще припадаючої на них квоти на кошта друку резолюцій, про приділ ерекц. ґрунту дякам їх остемпльовання й висилки до польських влад, щоби се зробили найпізніше до кінця сего року, бо більшу частину сих видатків покрив низше підписаний член Комітету Іван Лозинський з власної кишені.

Належить пересилати на його руки. Виріває довгу на час, буде оголошено.

За Комітет:

Іван Лозинський,
дяк в Кривецькім,
пч. Товстенське.
Константин,
пч. Товстенськ.

делегатів.

Або здобути, або дома небути!

Воєнна хуртовина припинила немало всяких рухів, як: просвітних, культурних, національних, і т. п. і т. п., а між тим також і організаційний рух наших дяків.

В часі редагування нашої газети „Дяківського Гласа“ бл. п. Полотнюком а пізніше Вп. Майбою, здавалося нам, що ми поступили кілька кроків вперед, і фактично так було, але на нещасте наше нас застала війна і тих кілька кроків цофнула назад.

Як тоді, так і тепер наші настоятелі дивилися криво на нашу організаційну працю, називали й називають її радикальною. Ми не сміємо забувати тут, що організація промощує покривдженням шлях до кращого завтра.

Коли вже скінчилася та світова війна ми, деякі дяки повертали до дому, одні з Талергофу, другі з Росії, а треті таки прямо з окопів, і застали наші жінки й діти або в землянках, або в комірному. А яке їх матеріальне положення було, то вже хіба не треба згадувати.

Я мав нагоду довідатися раз случайно про такий оден випадок: Іспитований дяк, вернувши з війни й заставши свою жінку і 4 малих дітей серед найбільшої нужди в комірному, просив свого давнього пароха, щоби той знова прийняв його до служби так, як се було перед війною. Священик відповів, що сего зробити не може, бо той дяк що заступав його в часі війни, (хотів не кваліфікований і неознакомлений добре з дяківством) цілком надається йому...

От і маємо приклад, як наші деякі настоятелі сприяють нашому поступові і нашій організації.

Що організація може зробити, то нехай послужить сей маленький факт: Сей самий дяк побачив, що нема для него иншого виходу, як взятись до якоїсь праці, і дійсно він взявся до організації селян в читальні і поза нею, і таку здобув собі серед них пошану, що парох рад не рад згодився на його поворот на давню, передвоєнну дяківську посаду.

От і бачимо, як потрібна є нам організація і як потрібний є нам наш рідний незалежний часопис, який тільки наші, питомі інтереси заступає.

Проте ми всі, як один мусимо належати до дяківської організації і мусимо пренумерувати наш дорогий, незалежний орган „Голос Дяків“, мусимо приєднувати йому нових пренумераторів, бо аж тоді будуть з нами числитися а ми тим самим знайдемо більшу пошану серед своїх односельчан, і легше нам прийдеться добити до своєї мети.

Геник Олександр.

Життя дяків по деканатах.

Равський і сусідні деканати.

Збір Дяків деканатів: равського, угнівського й немирівського відбувся дня 6. липня 1925 р. в Раві Руській, де явилось 40 дяків з сих деканатів. Предсідником збору вибрано Всеч. о. Льонгіна

Тустановського, пароха й декана в Вільках Мазовських, а секретарем Вп. Володимира Мастикара в Потеличи.

1) Всеч. Предсідник закріпив дяків до сильнішої організації, вияснив справу парц. ерекц. ґрунт. та вивинування дяків, а крім сего прикріпив боронити справу дяків.

2) Вп. М. Рубиневич, дяк з Угнова закріпив дяків до більшій та сильнішій організації, та виступив реферат про матеріальне положення дяків в теперішньому часі.

3) Вп. Перетятко Роман, дяк в Махнові підніс справу негайного скликання дяківського збору Перемиської Епархії і в сій справі вислати відповідний меморіал на руки Всеч. о. каноніка Мрица, як голови „Взаїм. Помочи Дяк.“ в Перемишлі. Крім сего виступив також реферат про службову прагматіку для дяків.

4) На внесок Всеч. Предсідника збору приступлено до вибору Організа. Комітету Дяків равського повіту т. є равського, угнівського та немирівського деканатів, котрий мав би зайнятися організацією дяків в сему повіті, припилювати справу вивинування дяків і т. и. В склад Комітету ввійшло 5 членів і 3 заступників.

Головою вибрано одноголосно Впр. о. декана Льонгіна Тустановського, містоголовою Вп. Володимира Мастикара, дяка в Потеличи, секретарем Вп. Романа Перетятка, дяка в Махнові, а виділовими: Впп.: Михайла Рубиневича, дяка в Угнові і Стефана Погашника, дяка в Немирові.

Заступниками вибрано: Впп.: Івана Барана, дяка в Шавиці, Василя Василю, дяка в Мостах Малих, Миколу Мира, дяка в Магерові.

5) Підписаний висказав свій жаль, що ще багато дяків равського деканату терпить нахоробу байдужності та сконстатував, що ся байдужність є плодом незнання своїх службово-організаційних обов'язків.

Збір установив також Іспитову Комісію для дяків, в склад якої увійшли: Всеч. о. о.: Тустановський Льонгін, декан і парох в Вільках Мазов., як голова, Твердохліб Н., парох в Раві Руськ., Лешук Н., катех. в Раві Руськ., Бориляк Д., парох в Потеличи, Заяць Н., парох в Любичи Князі, Мастикар Володимир, дяк і дяко-учитель в Потеличи, Воронка Михайло, дяк в Карові.

Збір звиває тих Впп. дяків, котрі не взяли участі в Зборі Дяків з дня 6. VII. 1925. р. в Раві Руській, щоб до кінця листопада с. р. надіслали свої умотивовані оправдання на руки Мастикара Володимира, дяка в Потеличи, бо в противному разі будуть нап'ятовані в нашому органі „Голосі Дяків“.

Мастикар Володимир,
дяк і дяк. делегат в Потеличи.

Бориславський, дрогобицький і мединицький деканати.

Дня 20. червня 1925. відбувся в Дрогобичі Збір Дяків деканатів: бориславського, дрогобицького й мединицького. На збір прибули 34 дяки й два священники.

Збір відкрив Вп. Сливич Пантелеймон, дяк з Вороблевич. Предсідником збору вибрано Впр. о. Петра Мекелиту, пароха в Стебнику і декана бориславського декан., котрий в своїй ядерній бесіді заохотив зібраних до організації та подав спосіб до дальшої праці над поліпшенням дяківської долі. Відтак уділив голосу Всеч. о. Онуфрієви Гадзевичови, катех. гімназ. в Дрогобичі, котрий дуже гарно пояснив значіння приділу ерекційних ґрунтів для дяків при парохіях.

В тій справі забирало голос також много дяків, по чім вивязалась дискусія. Збір ухвалив вистосувати прохання до Еп. Ординар'яту в Перемишлі, щоби він приказав всім парохам своєї дієцезії, зараз виділити з парохіяльних ґрунтів певну кількість гектарів для дяків а крім того також і для паламаря. Ухвалено, щоби кождий дяк предплачував рідну газету „Голос Дяків“ та щоби належав до Товариства „Взаїмна Поміч Дяків“ в Перемишлі.

По тім приступлено до вибору Повітового Комітету Дяків, в склад якого ввійшли 4 дяки, по одному з кожного деканату в повіті і один священник. Членами Комітету вибрано: Впр. о. Онуфрію Гадзевича, як голову, Вп. Пантелеймона Сливича, дяка з Вороблевич, як секретара а Вп.

Олександра Гавдяка, дяка з Болохівців, Петра Зажця дяка з Борислава і Павла Слущького, дяка з Кропивника Старого, як членами Комітету. Збір зобов'язав вибраний Комітет, щоби він займався всіма справами дяків цілого повіту. Рівночасно вистосовано прохання до Еп. Ординар. в Перемишлі про приділ ерекц. ґрунту для дяків. Збір закінчено о 2. годині сполудня.

За Комітет:

Предсідник: Секретар:
О. Межелита Петро, Сливич Пантелейтон,
парох і декан в Стебнику. дяк в Вороблевичах.

Одеський деканат.

Збір Дяків одеського деканату відбувся дня 26. 6. 1925. в Одесі.

Предсідником Збору вибрано Вп. Загульського Миколу, дяка з Розважа, секретарем Вп. Кузика Петра, дяка з Соколівки коло Ожидова.

Перший забрав голос Загульський Микола. Він представив тяжке положення дяківського стану.

Вп. Матвійшин Микола, дяк з Чехів протестує проти вживання дяка до роблення порядків в церкві, головню перед більшими річними святами.

Вп. Кузик Петро, дяк з Соколівки пропонує, щоб дяки не були залежні виключно від громади, церковного Комітету чи священника, але від Центральної Організ. Дяків і Митр. чи Еписк. Ординаріїв, щоб дяки належали до Т-ва „Самопомочи Дяків“.

Вп. Сапелюк Іван, дяк з Бужка підносить, що часопис „Голос Дяків“ виступає за остро і радикально проти дяківської справи...? (Чи бесідник був свідомий того, що говорив? прим. Ред.).

Вп. Микола Загульський звиває, щоби дяки разом організувалися, бо лише через організацію дійдуть до бажаної мети.

Ухвалені резолюції є такі:

1. Збір домагається, наділити всіх дяків ерекц. ґрунтом, титулом їх службового вивізування.

2. Збір просить Впр. Консисторію, щоби вона припоручила всім парохам в своїй Епархії, виділити вже тепер певну кількість ерекц. ґрунту під осінні засіви для дяків.

Організаторами одеського деканату вибрано: Вп. Миколу Загульського, дяка з Розважа і Вп. Дамяна Шарабуна, дяка з Тура.

На тому збір закінчено й протокол підписано.

Предсідник: Секретар:
Микола Загульський, Петро Кузик,
дяк з Розважа. дяк з Соколівки.
Одесько 26. червня 1925.

Городенський деканат.

Дня 16. червня с. р. відбувся Збір Дяків городенського деканату в Городенці в „Народному Домі“, на котрому явилися всі дяки сего деканату.

Предсідником Збору вибрано бувшого дяка Вп. Андрія Романовського з Серафинець, його заступником Вп. Петра Станецького, дяка з Городенки, а секретаром Вп. Василя Левковича, дяка з Поточиска.

На Зборі запали такі резолюції:

1) Збір домагається від Польського Правительства урегулювання вищадження дяків в той спосіб, щоби кождий дяк при кождій гр. кат. церкві одержав від 4—8 гектарів орної землі з ерекціональних ґрунтів, та платню після категорій від 10 до 14. — то є після проекту внесеного Комісією перед Сойм — з податків на цілі релігійного фонду.

2) Збір домагається від сего Правительства визнання дяків за необхідних церковних функціонерів, та перебрання їх на державний етат.

3) Збір жадає вже від тепер за всякі церковні треби 33 процент загального доходу чи вартости.

4) Збір домагається вільного мешкання для дяка в кождій парохії.

5) Збір ухвалив одноголосно віднести до Епископського Ординаріату в Станиславові, щоби вплинув на священників станиславівської дієцезії, щоби вони вже зараз відступили дякам призначену свого часу Еп. Орд. часті ерекціонального ґрунту, та щоби Епископський Ординаріат поро-

бив потрібні заходи у відповідних чинників, що до наділення дяків відповідною кількістю ерекціональних ґрунтів, при евентуальній парцеляції тихже, та щоби відновлено понижені зглядно вибудовано нові дяківки по всіх парохіях.

Резолюцію про приділ ерекціонального ґрунту припоручено підписаному вислати до всіх інстанцій поданих в 2. ч. „Голосу Дяків“.

Городенка, дня 16. червня 1925.

Предсідник: Заст. Предсідника:
Романовський Андрій, Станецький Петро,
дяк в Городенці.

Секретар:
Левкович Василь, дяк в Поточисках.

Бучацький деканат.

Протокол відбувшогося Збору Дяків дня 24. VI. 1925 р. в Бучачі.

На Зборі явилися майже всі дяки бучацького й кількох чортківського деканату.

Збір відкрив Вп. Михайло Бабій з Бучача. На предсідника покликано Вп. Гната Зілінського, дяка з Порхови, на секретара Вп. Павла Кухтина, дяка з Переволоки.

Вислід Збору такий:

1) Звіт з діяльності дотеперішного делегата Вп. Василя Струтинського, котрий заявив, що діяльність дяків в бучацькій деканаті до сеї пори відбувалася дуже монотонно, позаяк дяки чомусь не підчинялися його вказівкам і розпорядкам.

Зі Збору Дяків у Львові зложив звіт Вп. Павло Кухтин. Прочитано „Службову Прагматику“ для дяків львівської Архiepархії. Присутні одноголосно заявили, що така прагматика в деяких випадках не годиться з волею та інтересами дяківського стану, та що належить ужити заходів, щоб така прагматика випадково не була принята в станиславівській Епархії.

2. Присутні заявили, щоби в кождому повіті заснувати курс музики і співу.

3) Одноголосно присутні заявили й ухвалили, щоб по повітах позасновувати дяківські Кооперативи з церковними річами.

4) Кождий дяк примусово має належати до Товариства „Самопоміч Дяків“ у Станиславові, та має зложити на адміністраційні видатки тимчасово по 1 золотому, а після потреби й більше.

5) Делегатом бучацького деканату вибрано одноголосно Вп. Павла Кухтина, а його заступником Вп. Михайла Бернатовича, дяка з Ковалівки.

6) На внесок Вп. Михайла Бабія, дяка з Ст. Ягольниці Збір рішив домагатися від польського Правительства, щоб дяків признано державними функціонерами.

Дальше на внесок Вп. Михайла Бернатовича рішено бойкотувати тих дяків, які не є ще передплатниками свого, одинокого, незалежного органу „Голосу Дяків“.

На Зборі зложено 30.00 зл. на фонд преси.

На тім Збір закінчено й протокол підписано.

Предсідник: Секретар:
Зілінський Ігнатій, Кухтин Павло,
дяк в Порховій. дяк і д. дг. в Переволоці.

Дяки яворівського й сусідних деканатів, позір!

Збір Дяків дек.: яворівського, судово-вишенського, краковецького, немирівського й янівського відбувся дня 30. падоліста 1925, о 10. год. рано в Яворові, в читальні „Просвіти“, на котрий то Збір всіх Впп. Товаришів-Дяків сих деканатів обов'язково запрошується. Крім сего запрошується також Всеч.ОО., яким добро дяків лежить на серці. Дневний порядок: 1) Відчитанне протоколу з попереднього збору; 2) Звіт з Загального Збору Дяків в Перемишлі з 29. X. 1925 р.; 3) Внески й запити.

Хто не прибуде на збір мусить оправдатися.

За Комітет:

Масюк Олександр, дяк і дяк. делег. в Яворові,
Шумський Григорій, дяк і дяк. делегат в Великих
Очах, Цворох Микола, дяк і дяк. делег. в Долго-
мостиськах і Палюх Іван, дяк в Молотковичах.

Славний Український Мішаний Хор Д.
Котка виступає: в неділю 15. і понеділок 16. XI.
в Підгайцях, в вівторок 17-го і середу 18-го XI.
в Бережанах.

Дяки коломийського й сусідних деканатів, позір!

Збір Дяків коломийського й сусідних деканатів відбудеться дня 27. XI. 1925. о 10. годині рано в Коломиї в читальні „Просвіта“.

Кождий дяк згаданих деканатів мусить обов'язково прибути.

Рівнож запрошується на сей збір всіх тих Всеч.ОО. які є прихильниками поправи дяківської долі.

За Комітет:

Марущак Роман, Коржинський Дмитро,
д. і дг. в Турці. д. і дг. в Малих Кам'янках.

Дяки галицького деканату, позір!

Збір Дяків галицького деканату відбудеться дня 26. XI. 1925. о 9. год. рано в Бовшеві в домі місцевого дяка Вп. Онуфрія Цимбалістого.

Справи важні. Кождий дяк мусить обов'язково прибути.

Збір розпочнеться відправою Служби Божої в місцевій церкві.

За Комітет:

Баранишин Дам'ян,
д., дг. і до. в Кукольниках.

Чи се можливе...?

Доносять нам, що парох в Карлові коло Снятина взяв недавно за слюб 40 (сорок) золотих, з чого своїм двом дякам дав „аж“ 40 (сорок) сотиків (грошів). Чи се можливе...? Чи се правда...? Очікуємо голосу сего пароха, а то тим більше, що сі дяки то прями нуждарі, один з них, який має щось 5 осіб на удержанню. не має мавіть даху над головою.

До сего вернемо ще в одному зі слідуєчих чисел.

Зі світа.

Союз С. Р. Р. є тої думки, що договір в в Льокarno є пустим кусником паперу, бо мира без порозуміння з С. С. Р. Р. не буде.

Німеччина. Націоналісти й соціялісти є проти договору в Льокarno, та не хотять дати своїх голосів на його ратифікацію.

Англія має дуже великі клопоти зі своїми колоніями в Індіях, які хотять від неї відорватися. Незадовго має відбутися світовий конгрес магомеданів, щоб запротестувати проти гноблення магомеданських народів Европійцями, а з окрема Англіїцями.

Франція, переживає тепер страшну грошеву кризу а, шукаючи виходу з неї, задумує наложити величезні маєткові податки на горожан. Проти сего виступають всі великі богачі, які називають це большевицьким ладом.

Італія святкувала дня 30. жовтня с. р. третю річницю фашистської влади. Доходять тут навіть чутки, що фашисти хотять вже Муссолінія, який є тепер міністром кількох міністерств, проголосити імператором Італії.

Персія. Перський парламент скинув з престолу дотеперішного короля, шаха Ахмеда, а королем Персії проголосив дотеперішного президента міністрів Різу Хана, який є сином селянина, і розпочав свою кар'єру, як простий жовнір в російській армії. Різу Хан, як король приняв імя: Паг-ляві. Се все зробила Персія при помочи Туреччини, яка є також за тим, щоб Персія цілком освободилася з під англійського ярма.

Польща, подібно як Франція переживає велику грошеву кризу. Щоб сяк так ратувати ситуацію, уряд продав багато державних монополій заграничним капіталістам. На днях викрито в залізничному уряді у Львові крадіж на 160 тисяч золотих а в Вильні на 200 тисяч зол. Був. прем'єр міністрів Вітос сказав недавно про теперішнє положення Польщі м. и. так: „Держава й нарід іде великанськими кроками в пропасть, се нині кождий відчуває...“

Абд Ель-Крім приготвується до великої офензиви на весну, щоб вже раз покінчити з наїздниками.

АДВОКАТ

Д-р. Іван Турянський

відкрив адвокатську канцелярію в Коломиї і веде її при вул. Кращевського ч. 29.

Зсячича.

Віднайдання тіл св. Петра й Павла.

Археолог проф. Саусе віднайшов тіла св. апостолів Петра й Павла в катакомбах костела св. Себастьяна в Римі.

Відкриття кімнати гетьмана Мазепи.

"Русспрес" подає, що в Києві під собором св. Софії випадково відкрито кімнату з персональним листуванням і т. п. славного гетьмана України Івана Мазепи. Вчені твердять, що гетьман переховувався в цій кімнаті перед посіпаками царя Петра I.

Як давніше відмолоджувано людей!?

В 1590 р. доказано графині de Lancelos, що вона замордувала 300 дітей, щоб пити й купатися в їх крові проти старості. Вона померла в 70 році життя. Подібно робили м. и. також король Людвик II і один з баденських князів, якому тодішній монарх дав був навіть дозвіл, ловити й убивати малі бездомні діти, щоб купатися в їх крові.

Жовикжи.

Фрунзе помер.

Дня 1. с. м. помер начальний вожд військ Союзу Радян. Республік Фрунзе. Похорон відбувся 3. с. м. в Москві при великому здвизі народа. Коли спускали труну з небішком до гробу, загрімали в Москві й по всіх містах радянських республік гармати а їм товаришив гук фабричних сірен (губ).

Наслідником Фрунзого іменований Ворошилов, бувший член Вовної Ради й командант московської воєнної округи.

Метрична система в С. С. Р. Р.

З днем 2. січня 1926 р. має бути на цілій території Союзу Радян. Республік введена метрична система. В деревному промислі можна буде задержати старі міри.

Папа римський затугнув заграничну позичку.

Амер. часописи доносять, що апост. столиця затугнула в амер. банку півтора мільйонів доларів позички.

Зниження цьогорічної рати маєткового податку.

Міністерство скарбу розпорядило (розпорядок з 13. X. 1925, ч. 3494 V), щоби замість припадаючих на цей рік трьох рат маєткового податку, платити тільки четверту часті цих трьох рат. Останні три четверті часті маєтків платити аж в 1926 р. Коли хто заплатить до 45 днів припадаючу тепер четверту часті, тоді не платить він проценту від проволочки. Колиж платить по упливі 45 днів, тоді мусить заплатити ще 4 процент місячно за проволочку.

Делегація дяків до Варшави.

Делегатами дяків до Варшави вибрано: з перемиської дієцезії: Впп. Хому Андрія, дяка і дяківського делегата з Ліска пч. Іосо, і Цьороха Миколу, дяка й дяківськ. делег. з Довгомостиськ, пч. Сідова Вишня. Зі станиславської дієцезії: Впп. Баранюка Йосифа, дяка в Будилові, пч. Снятин, і Кухтина Павла, дяка в Переволочі, пч. Бучач.

Хто вибраний з львівської дієцезії, ще нашу редакцію не повідомлено.

До всіх Впп Дяків, всіх трьох дієцезій.

Хто ще не вислав назнач. квоти (1 зл.) на подорож делегатів до Варшави, нехай вишле зараз на руки свого деканального делегата, або впрям до Головного Виділу Т-ва "В. П. Д." своєї дієцезії. Хто не може вислати назначеної квоти, той нехай вишле менше, але нехай вишле й то зараз, бо справа важна й нагла.

Редакція.

Від Редакції.

Ті Впп. наші Пренумератори, які не думають в 1926. р. точно присилати передплати й хотять лише через те використувати Редакцію, мають се найпізнійше до кінця сего місяця подати її до відома в цілі вичеркнення їх на 1926. р. з книги пренумераторів, бо такі пренумератори цілий сей рік побирали часопис і за него або лише десь-щось, або таки цілком нічого не заплатили, та через те, нашу Редакцію наразили на великі матеріальні шкоди а надто змусили її на встид і сором передати справу адвокатові.

Красше є мати менше пренумераторів а добрих, чим багато, а лихих.

Ратуйте свою одиноку незалежну пресу добровільними датками, та дайте її змогу, як слід боротись за загальне добро дяківського стану!

До всіх Всеч. гр. кат. Парох. Урядів.

В імени добра загальної дяківської справи редакція "Голосу Дяків" звертається до всіх повисше згаданих Всеч. Парох. Урядів з ввічливою просьбою, помішувати вакууми дяківських посад в першій мірі в їх становому органі "Голос Дяків", якого майже всі дяки є передплатниками й читачами.

Такі оголошення наша редакція поміщує **безплатно.** Редакція.

Знижка ціни білетів для дяків.

На просьбу нашої Редакції Дирекція славного Українського Мішаного Хору Вп. Дмитра Котка згодилася дати на необмежений час всім тим дякам Українцям на території польської держави, які є пренумераторами свого станового органу "Голосу Дяків" білети на виступи її хору за половину ціни.

Кожний дяк, пренумаратор нашого органу, користаючи з сеї нагоди, повинен безумовно послухати бодай раз сего славного хору, якого, як се недавно і один польський критик сказав, ще ніколи в Польщі не було.

Щоб дістати знижковий білет мусить кожний дотичний дяк виказатись на місці посвідкою з парохіяльного уряду з виразною печаткою, що він є дійсно дяком і пренумератором "Голосу Дяків". Крім сего в такій посвідці мусить бути поданий вік дяка.

Завважається, що наколиб котрий з дяків допустився тут якого надужиття, н. пр. наколиб позичив таку посвідку кому другому, в цілі неправного одержання знижкового білету, то сей привілей для дяків скасується.

Редакція.

"Голосови Дяків".

Вп. Когут Юрко, дяк і дяк. делег. в Бобрівниках, устєцького деканату, приєднав 3 нових пренумераторів і кличе: Впп. Борсу Антона, дяка і дяк. делег. в Чорткові, Роздольського Пантелеймона, дяка і упр. хору в Тисьмениці, та Кузіва Федора, дяка і дяк. делег. в Вікнянах, щоб як найскорше приєднали нашому часописови рівнож по 3 нових, платних пренумераторів.

Вп. Генік Олександр, дяк в Марковій, приєднав 1 нового передплатника й кличе: Вп. Гаврисика Івана, дяка з Городниці, Вп. Журбу Стефана, дяка з Галинковець і Вп. Ленюка Пилипа, дяка з Тязева приєднати рівнож по 1 новому пренумераторові.

Редакція складає сим Впп. правдивим Працьовникам за їх труди ширі подяки та бажає їм багато сили й охоти до дальшої праці для загального добра дяківського стану.

Акакій Ферапонтович.

Таке собі: Сладковівське величання, або, сице нарицаємий Дяківський гимн...

Колись дяки гарно жили,
Та... минув той час;
Смирно "церкві" служили.
На девятий глас:
Вісім гласів що неділі
Співали на перемену,
А девятий із гласів,
Триста шістьдесять п'ять днів.

Ба... ще й всіх блаженств зазнали:
Предки-дяки;
І всі, як блаженні, своє
Вели життє:
Як отроци нищі духом,
Терпеливі під обухом,
Вічно алчущі й жаждущі,
Гонені, — тай все плачущі.

Від досвідку аж до ночі
В літі, чи в зимі,
Все з робітниками в полі,
Або на гумні.
Мусів мати й причадали:
Свої вили, сапу, гралі,
Ціп, батіг, граблі, вужище;
А ні, — то гони дячище!

Ще й двох-трох хлопців-піддячих
Годувати мав,
Щоб учив їх ярмолю
Й церковний устав:
Коло ціпа або гною
Пріли, мов над ярмолю,
Тягли: до-ре-мі-фа-соль-ля,
Бо така дяківська доля.

А як лучилась нагода
Чи примха яка,
То бувало й серед року
Прогнали дяка:
І забрав сердега лахи,
Тай від Анни до Каяфи
Шукав правди, аж ся стямив,
Що правда не за дяками.

Та — на світі, не во віки
Бува, як було:
Дяк вже не девятигласник
Ані помело:
Ого! дяк уже не фюраль;
Вже не крутить хвостів коням;
Вже й дістає, щоб не згинув,
Поля, та все... лиш на зиму.
Конець буде.

"СВІТ"

одинокий у нас багато ілюстрований двотижневий журнал, виходить у Львові в об'ємі 16 великих сторінок. В кожному числі 20 до 30 ілюстрацій і рисунків! Крім цього до кожного числа додається безплатно аркуш повістєвого додатку. Передплата на квартал вносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й ин. країн 2 і пів долара на піврік.

Адреса: "Світ", Львів, Руська ч. 3. Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах у дотичній валюті (в доларах, чеських кор., франках і ин.).

Жадайте оказових чисел! Нові передплатники дістають усі аркуші повістєвого додатку "АТЛАНТИДА" даром!

Друкується великий календар "Світу" на 1926 рік.

Важне для дяків.

Недалеко Коломиї є зараз на добрих услівях на продаж: 7 моргів орного поля, 2 морги ліса, 2 морги сіножати, пів морга саду, в добром стані: хата, стайня, стодала й олійня. Се надається дуже добре для дяка, бо в тій місцевості є для него зараз запевнена дяківська посада. Се все продается гуртом, або частинно. Ціна дуже приступна. Близших інформацій уділює: Маршинюк Константин, дяк в Кам'яних Великих, почта Турка к. Коломиї.

Почтова скринка.

Вп. Кузів Федір, дяк в Вікнянах. На часопис за 2. кварт. 1-25 зл. одержали. Присилайте негайно за послідний квартал.

Вп. Сухий Семен, дяк в Тиряві Сіль. Все маєте оплачене в нас до кінця року. 2-05 зл. остає ще до Вашої диспозиції.

Вп. Головач Михайло, дяк в Острові. 2-50 одержали. Ви винні нам ще 3-05 зл. за шематизм і 40 сот. за 8. ч.

Вп. Козаль Петро, дяк в Горуцьку. Просимо нам подати, котрих чисел „Г. Д.“ Ви не одержали!

Вп. Когуч Михайло, дяк в Павелчи. 5-00 зл. одержали, з чого 3-05 зл. вписали за шематизм а 1-95 зл. на рах. часопису. Просимо написати, котрих чисел „Г. Д.“ бракує Вам!?

Вп. Юрчак Стефан, дяк в Скоморохах. Ви остаєте нам довжні за шематизм 3-05 зл. і за біжучий кварт. за часопис 1-25 зл. разом 4-30 зл., яку то квоту просимо як найскорше нам вислати!

Вп. Худоба Іван, дяк в Красній, і Заяць Андрій, дяк в Чорноріках, подайте сюди, по кілька маєте літ життя а по кілька дяківської служби!?

Вп. Когут Юрко, дяк і дяк. делег. в Бобрівниках. Дуже радуємося такими ширими й енергійними працівниками на полі організації, як Ви. З Вашого деканату лише ті дяки не є ще пренумераторами свого органу „Голосу Дяків“, котрі в шематизмі не є поміщені (крім сих 3, що Ви недавно нам заподали). До дальшої організаційної праці бажаємо Вам багаті сили, охоти й здоров'я!

Вп. Калитчук Онуфрій, дяк в Карлові. Просимо зараз нам подати причину, чому Ви уступили з дяківської посади!

Вп. Ониськів Тимко, дяк в Звинячу. 2-75 зл. одержали, з чого 1-25 зл. вписали на рах. часопису, 40 сот. за „надзвичайне (8) ч.“. 55 сот. як доплату до шематизму а 55 сот. остає на 1926 рік.

Вп. Мариневич Федір, дяк в Солотвині. 6 зл. одержали. З сего вписали 2-25 зл. на рах. часопису, 40 сот. за 8. число. 55 сот. як доплату до шематизму а 2-80 зл. остає на 1926 р.

Вп. Генік Олександр, дяк в Марковій. 10 зл. одержали, з чого 3-05 зл. вписали на рах. шематизму на 1925 р., 3-75 зл. за часопис до кінця року, 40 сот. за 8. ч. а решту т. є 2-80 зл. на рах. шематизму на 1926 р. На фонд преси не остало нічого.

Вп. Гаврилків Петро, дяк в Ясеневі Пільнім. 5 зл. одержали, з чого 2-55 зл. вписали на рах. часопису, 40 сот. за 8. ч., 55 сот. як доплату до шематизму а решту т. є 1-50 зл. стоїть до вашої диспозиції.

Вп. Киценюк Янко, дяк в Псарах. 4-50 зл. одержали, з чого 3-05 зл. вписали за шематизм, 1-25 зл. на часопис а 20 сот. за 8. ч. Отже Ви остаєте нам довжні до кінця року ще 20 сот. до 8. ч.

Вп. Нижник Микола, дяк Липиш Дол. 5 зл. одержали. До кінця року належить нам від Вас ще 95 сот.

Вп. Малець Володимир, дяк в Селисках. 2-50 зл. одержали. До кінця року належить нам від Вас ще 95 сот.

Вп. Кравець Григорій, дяк в Лобізі. 5 зл. одержали, з чого 3 зл. вписали на рах. шем. на 1926 р. а 2 зл. на рах. часопису. Ви остаєте нам довжні до кінця року ще 1-95 зл. т. є до шемат. за 1925 р. 1-05 зл., за 8. ч. 40 сот. а до часопису 50 сот.

Вп. Марунчак Михайло, дяк в Михалевичах. Ми одержали від Вас до сей пори лише 4-00 зл. з чого 2-00 зл. вписали на рах. шемат. а 2-00 зл. на рах. часопису.

Вп. Парашак Василь, дяк в Смільній. До кінця с. р. маєте все позаплатуване. 30 сот. остає ще до Вашої диспозиції.

Вп. Фацієвич Іван, дяк Фразі. До кінця с. р. остаєте нам довжні всего лише 15 сот.

Вп. Кляштофорський Авксентій, дяк в Шульганівці. Квоту 4 зл. одержали, з чого 1-25 зл. вписали на рах. часопису, 40 сот. за 8. ч. а 55 сот. як додаток до шематизму. 80 сот. остає до Вашої диспозиції.

Вп. Калічук Микола, дяк в Книгинині-Гірці. 5 зл. одержали, з чого 3-05 зл. почислили за шематизм а 1-95 зл. вписали на рах. часопису. До кінця с. р. остаєте довжні ще 2-20 зл.

Вп. Вархоній Михайло, дяк і управ. хору в Святім. 1-50 зл. одержали й вписали на рах. часопису. До кінця року остаєте нам довжні ще 1-40 зл.

Вп. Гайгель Іван, дяк в Волосянці. 3-75 зл. одержали. Довгом у нас не залягаєте.

Подяка.

Прибитий тяжким горем з причини смерті мойого Найдоросшого Батька бл. п. Тимофея Шитинського, дяка й дяко-учителя в Довжнєві почуваюся до обов'язку зложити оцією дорогою найщиріші подяки й Спаси-Біг Всеч. о. Климови Мединицькому, парохови в Довжнєві та Впп. Товаришам-Дякам: Теодорови Багнокові, Михайлові Вудкевичеві, П. Матвійшиному, М. Максимякові, Антонові й Яковові Шитинським, В. Лапінкові, В. Жукові й К. Миронові, Вельмишанов. місцевому Церковному Брацтву та Впп. Парохіяннам за їх ширі труди та за звеличання Своєю присутністю пам'яті Покійника. Крім сего дякую ще раз дуже горячо Всеч. о. Мединицькому за Його ширі, пращальні слова над домовиною бл. п. мойого Найдоросшого Батька.

Довжнів в падолиеті 1925.

Син.

Хто з Впп. Пренумераторів, або Читачів має зайві 4 і 5. числа „Голосу Дяків“, зволить ласкаво переслати їх до редакції, неоплаченою поштою з допискою; Retour!

Видає Видавництво „Запорожець“ в Коломії.

Лік проти жури!

Хто шире бажає собі більше не журитись, довгі осінні й зимові вечері весело, в доброму гуморі провести та ще й других розвеселити й їх любов для себе здобути — той нехай сейчас вишле 80 сот. на низше подану адресу, за що йому зараз вишлеса оплаченою поштою книжочку

„Чародій“

з різними ворожбицькими та чародійними штуками й забавами.

Хто бере 10 штук, дістає 1 штуку даром

Пам'ятайте, що хто хоче довго жити, завжди бути здоровим та добре виглядати, той не повинен ніколи журитися, бо журба се один з найбільших ворогів людського здоров'я й життя.

Спішіть, бо засіб вичерпується!

Адреса:

Видавництво „ЗАПОРОЖЕЦЬ“
КОЛОМІЯ, вул. Міцкевича ч. 51.

УВАГА!

УВАГА!

Дуже важне для хліборобів.

Вже вийшов з друку та продається одиникий правдивий господарський

Календар на р. 1926.

„Приятель Господаря“

з додатком

„Практичний Господарський Порадник“.

В цім календарі нема оповідань, лише статті господарські і поради. Новинка! Місяцеслів з українськ. іменами святих.

Уложили визначніші агрономи і господарі під редакцією агр. Єв. АРХИПЕНКА. Багато цінних статей практичного змісту. 3-х барвна окладинка худ. П. Ковжуна.

ВІДДІЛИ:

Рільництво. — Скотарство. — Лугівництво. — Садівництво. — Ветеринарія. — Пасічництво. — Птахівництво. — Правні поради. — Довідник.

— — — 104 мал. в те. сті. — — —

Ціна календаря 3 зол.

З пересилкою поручено . . . . . 3-50 зл.

За післяплатою . . . . . 3-90 зл.

Хто виписує 10 календарів одразу платить 30 зол. з пересилкою.

Передплатники „Сіл. Сіту“, „Україн. Пасіч“, Кружки „Сіл. Госп.“, Читальні „Просвіти“, Кооперативи та Агенти „Дністра“, коли замовляють одразу не менш 10 календарів платять по 2-80 зол. за календар з пересилкою.

Адреса: Львів, Бляхарська, 9.

„Сільський Світ“.

Др. Я. Фріш

лікар всіх лікарських наук
(Апарат Рентгена
і кварцова лампа)

Коломия, ріг вул. Міцкевича-Замкової.

„ДЗВІН“

орган У. Н. П. виходить 2 рази на тиждень в м. Рівному на Волині
вул. Вартова ч. 6.

Місячна передплата . . . . . 2 зл.
За границею подвійна.

Дяк з добрим теноровим голосом, з 6-ма виділовими клясами, кваліфікований, уміючий провадити хор, громадську писарку, бухгалтерію шукає посади дяка.

За дальшими інформаціями належить звертатися до нашої редакції. 1127—3.

Добрий заробок

для всіх! Кождий, хто хоче забезпечити собі незалежну егзистенцію розпродажею решток краму і суконних найліпших сортів в наймодніших десенях, виробів першорядних фабрик, нехай жадає від нас проспектів а ми йому безплатно зараз вишлемо.

Ціни о 40—50% низші від цін фабричних.

В нас є жерело сталого й певного зарібку.

Адреса: Dom Towarowy

„EKSPORT POLSKI“

Warszawa, Dzielna 25.

Dział resztek fabrycznych.

Останні вісти.

Габінет Грабського впав. Польський уряд стоїть тепер перед дуже поважними основними змінами. В зв'язку з сим золотий упав а долар піднісся до 7-10 лл.

Одинокий, ілюстрований, політично-господарський часопис:

„Новий Час“

виходить 2 рази в тиждень у Львові, вул. Руська 18, і в Луцьку, вул. Бол. Хороброго 35.

Чвертьрічна передплата в краю 5 зл. 50 сот., за границею річно 5 дол.

За Редакцію відповідає Іван Волошин.

З друкарні Вільгельма Бравнера в Коломії.